

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน
ตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน
อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

www.samruanratchaburi.go.th

๕๕/๕ หมู่ ๕ ตำบลสามเรือน อำเภอเมืองราชบุรี
จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตทั้งยี่น ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คณะกรรมการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

สารบัญ

บทนำ

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน
ตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

หน้า

๑

๓

บทนำ

๑. ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment :ITA) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ต่อมาคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ ให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมิน ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช.กำหนด ซึ่งในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณนี้หน่วยงานต้องมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบและดำเนินการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะต่อไป

๓. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือ หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่ การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มี การรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายใน จะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๕. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการ ควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการ กระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

/๖. ระดับ...

๖. ระดับความเสี่ยง

๖.๑ ระดับโอกาสความจำเป็นการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการ
ทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๖.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ให้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับ
ดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ให้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานผู้กำกับ
ดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

/การประเมิน...

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับโอกาส ความจำเป็น การเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
๑	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ.๒๕๕๘	๑. การให้บริการแก่ประชาชนที่ไม่ เป็นไปตามลำดับอันเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิ พิเศษแก่คนบางกลุ่มหรือมีการ เรียกรับสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น ๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ ขอรับบริการนอกเหนือจาก ค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการ ให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ๓. ให้บริการไม่เป็นไปตามคู่มือการ ให้บริการ เช่น ใช้เวลาให้บริการนาน กว่าที่กำหนดไว้	๑	๓	๑ x ๓	๑. มาตรการ NO Gift Policy ๒. โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมการให้บริการ อย่างเท่าเทียมกัน ๓. โครงการบุคลากรต้นแบบด้าน “บริการเป็นเลิศ” ๔. โครงการพัฒนาระบบการให้บริการ ประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service) ๕. มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางการรับ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของหน่วยงาน ๖. มาตรการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์/ร้องเรียน ๗. โครงการจัดทำมาตรฐานการให้บริการ ประชาชน
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือการให้บริการตาม ภารกิจ	๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบาย ของตนเองโดยเรียกรับสินบน แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตาม นโยบายของผู้บริหารโดยไม่มีกฎ ระเบียบรองรับ	๒	๒	๒ x ๒	๑. มาตรการแสดงเจตนาภรณ์ในการนำหลัก คุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต เพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส ๒. มาตรการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการ ทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส ๓. โครงการเสริมสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริต

ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับโอกาส ความจำเป็น การเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
						๔.โครงการเสริมสร้างความโปร่งใสในการ บริหารงบประมาณ
๓	การบริหารงานบุคคล	การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อน ตำแหน่ง/เงินเดือน และการ มอบหมายงานไม่เป็นธรรม เอาแต่ พวกพ้องหรือมีการเรียกรับ ผลประโยชน์เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้ง หรือเลื่อนตำแหน่ง	๑	๒	๑ x ๒	๑. โครงการฝึกอบรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสุจริต ๒. โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมการให้บริการ อย่างเท่าเทียมกัน ๓. มีมาตรการออกคำสั่งเพื่อมอบหมายงาน
๔	การจัดซื้อจัดจ้าง	๑. การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ ของวัสดุและครุภัณฑ์ที่ จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบ หรือชนะการประมูล ๒. การเลือกผู้รับจ้างด้วยวิธีการ เฉพาะเจาะจงเป็นบุคคลเดิมทั้ง โครงการ ๓. การเรียกรับเงินสินบนจากการ จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ	๒	๓	๒ x ๓	๑. ปรับเปลี่ยนร้านค้าในการจัดซื้อจัดจ้าง เข้มงวดในการตรวจรับพัสดุหรือการจ้าง ๒. กำชับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่าง เคร่งครัด ๓. ปลุกฝังให้เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมแยกแยะ เรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม

/ค่าประเมิน...

ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับ ๑ - ๒ ต่ำ : จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน
องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับ ๓ - ๔ ปานกลาง : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/
ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

ระดับ ๕- ๖ สูงมาก : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย
มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
	ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘		✓	
การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการ ตามภารกิจ		✓	
การบริหารงานบุคคล	✓		
การจัดซื้อจัดจ้าง			✓

องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี
๕๕/๕ หมู่ ๔ ต.สามเรือน อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐

โทร ๐๓๒ - ๒๓๔๗๓๘

โทรสาร : ๐๓๒ - ๒๓๔๗๓๘ ต่อ ๑๕๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraband_๐๖๗๐๐๑๑๖@dla.go.th